

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
KONSTITUCINĖ PRIEŽIŪRA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Vaidotas A. Vaičaitis Kitas:	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis (individualiųjų studijų)

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	3 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Konstitucinė teisė	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos	
Siekama, kad studentai įgytų sistemingų žinių apie konstitucinės teisės vieną iš svarbiausių institutų – konstitucinę priežiūrą, ugdomas gebėjimas suvokti Vakarų teisės tradicijoje visuotinai pripažįstamą Konstitucijos ir konstitucionalizmo, kaip teisinės valstybės (<i>rule of law</i>), demokratijos ir žmogaus teisių balanso, sampratą; bendrus Konstitucijos aiškinimo metodologijos pagrindus, taikomus Lietuvos ir užsienio šalių konstitucinių teismų. Siekiama, kad studentai puikiai išmanytų Lietuvos konstitucinės priežiūros modelį nacionalinės ir lyginamosios teisės kontekste, žinotų ir gebėtų analizuoti Lietuvos Konstitucinio Teismo svarbiausius nutarimus ir išvadas.	

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - įgis sistemingų žinių apie konstitucinės priežiūros institutą nacionalinės teisės ir lyginamuoju požiūriu ir taip pagilins savo konstitucinės teisės žinias;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas ir kaupiamasis vertinimas už pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.
- suvoks Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir Konstitucinio Teismo įstatymo esmines nuostatas, susijusias su konstitucine priežiūra ir gebės jas paaiškinti, remiantis Konstitucinio teismo jurisprudencija;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas ir kaupiamasis vertinimas už pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.
- supras konstitucinės priežiūros instituto reikšmę Lietuvos Konstitucijoje;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas ir kaupiamasis vertinimas už pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.
- gebės kritiškai analizuoti oficialią Konstitucinio Teismo doktriną, vertinti ir komentuoti Konstitucinio teismo teiginių motyvus;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas ir kaupiamasis vertinimas už pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.

- gebės praktiškai pritaikyti teisės interpretavimo metodus;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas ir kaupiamasis vertinimas už pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.
- įgis žinių apie konstitucinį procesą Lietuvoje;	Paskaitos (vyrauja probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas bei sokratinis medžiagos dėstymo metodas), seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas ir kaupiamasis vertinimas už pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.
- įgis mokymosi gebėjimų, būtinų tolesnėms savarankiškomis studijoms.	Seminarai (studentai skatinami aktyviai dalyvauti diskusijose, analizuoti ir vertinti konkuruojančius argumentus), savarankiškas darbas (studijų šaltinių analizė, rašto darbo rengimas).	Rašto darbas ir kaupiamasis vertinimas už pristatymą ir aktyvų dalyvavimą diskusijose.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Konstitucijos, kaip teisinės valstybės, demokratijos ir žmogaus teisių balanso, samprata	2						2	7	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas
2. Konstitucinės priežiūros modeliai ir paplitimas	2		1				3	10	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas
3. Konstitucijos interpretavimo metodologija	2						2	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas
4. Konstitucinio teismo funkcijos 1992 m. Konstitucijoje ir įstatymuose	2						2	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas
5. LR Konstitucinio Teismo teisinis statusas	2		1				3	10	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas
6. Atskiroji nuomonė LR Konstitucinio Teismo praktikoje	2						2	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas.
7. Dviguba pilietybė LR Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje	2		1				3	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas
8. Apkaltos institutas LR Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje	2		1				3	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas
9. Konstitucijos pataisa LR Konstitucinio Teismo doktrinoje	2		1				3	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas
10. Konstitucinė šeimos samprata LR Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje	2		1				3	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas
11. Teismų nepriklausomumas LR Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje	2		1				3	8	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas
12. Religinių organizacijų konstitucinis statusas LR Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje	2		1				3	10	Literatūros įsisavinimas, šaltinių analizė, pristatymo ir rašto darbo rengimas
Iš viso	24		8				32	101	

Vertinimo	Svoris	Atsiskaitymo	Vertinimo kriterijai
-----------	--------	--------------	----------------------

strategija	proc.	laikas	
Pasirinktos temos pristatymas	10	Semestro metu	Vertinama iki 1 balo. Semestro metu kiekvienas studentas turi padaryti bent vienos temos iki 20 min. trukmės viešą pristatymą auditorijoje. Pristatyme vertinama: - pristatymo turinys; - pristatymo forma (įtaigumas, koncentruotas kalbėjimas, sklandumas, gebėjimas argumentuotai atsakyti į užduotus klausimus).
Aktyvumas seminaruose	10	Semestro metu	Vertinama iki 1 balo. 1 balas už aktyvumą seminarų metu gali būti skiriamas už rezultatyvų dalyvavimą grupės diskusijose žodžiu: turiningų klausimų ir/ar pastabų teikimas kitiems seminarų dalyviams, jų nuomonės, išvadų, pasiūlymų ir kt. etiškas komentavimas, temos problematikos identifikavimas ir jos suformulavimas, atsakymų į klausimus tikslumas, aiškumas, pagrindimas teisės normomis, moksline literatūra ir teismų praktika. Vertinant dalyvavimą grupės diskusijose, atsižvelgiama ir į tai, ar buvo pasiruošta kiekvienam seminarui, ar buvo studijuojama seminarų dėstytojų nurodyta (ir papildoma) medžiaga, ar seminarų dalyvis buvo pats (o ne vien tik dėstytojai kviečiant) iniciatyvus (formalus dalyvavimas seminaruose, t. y. pasyvumas, tylėjimas ar dėstymas tiesiogiai neatsakant į dėstytojo klausimus seminario tema, skaitymas vadovėlio, konspekto ir pan. gali būti įvertinamas 0 balo). Dalyvavimas seminaruose yra privalomas. Už visus be svarbios pateisinamos ir pagrindžiamos priežasties (liga, artimojo mirtis ir pan.) praleistus seminarus turi būti atsiskaitoma semestro metu seminarų dėstytojų nustatyta tvarka žodžiu atsakant į pateiktus klausimus. Turint išskolinimą už seminarą (-us) (nedalyvauta ir neatsiskaityta arba nedalyvauta ir atsiskaitymas neigiamas), neleidžiama laikyti egzamino.
Rašto darbas	80	Semestro gale	Vertinama iki 8 balų. Studentai turi parengti iki 8 psl. rašto darbą viena iš dalyko temų, į jo turinį integruojant ir pirmąsias keturias teorines kurso temas. Rašto darbe vertinama: - iki 6 balų už rašto darbų turinį (analizės išsamumas, nuoseklumas, pakankami šaltiniai, pagrįsti apibendrinimai ir pasiūlymai); - iki 2 balų už rašto darbo formą (aiški ir logiška struktūra, mokslinis stilius, tinkamas citavimas, laikomasi Teisės fakultete galiojančių rašto darbų rengimo reikalavimų). Rašto darbo (projekto) rengimas negalimas prieš tai neatsiskaičius už pristatymą. Galutinis dalyko įvertinimas gaunamas už rašto darbą (projektą) gautą balą sudedant su kaupiamaisiais balais, gautais už pristatymą bei aktyvumą seminaruose. Jei galutinis dalyko įvertinimas nesiekia 5 balų (ar yra žemesnis), gali vykti perlaikymas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
VAIČAITIS, Vaidotas A.	2026	Šiuolaikinė konstitucionalizmo samprata: lyginamoji perspektyva ir Lietuvos atvejis (monografija).		Vitae litera.
BIRMONTIENĖ, Toma et al.	2022	<i>Lietuvos konstitucinė teisė: vadovėlis.</i>		Vilnius: Mykolo Romerio universitetas https://cris.mruni.eu/cris/entities/publication/1fc4183c-a5c7-4c89-bab5-8f352c5fd1b9
ŽALIMAS, Dainius (red.)	2018	Lietuvos konstitucionalizmas: ištakos, raida ir dabartis		https://lrkt.lt/data/public/uploads/2018/11/konstitucionalizmas-lietuvoje.pdf
VAIČAITIS, Vaidotas, A.	2020	Konstitucijos interpretavimo samprata. Iš <i>Lietuvos ir Lenkijos konstitucinės teisės aktualijos</i>		Vilnius: Vilniaus Universiteto leidykla: https://www.tf.vu.lt/wp-content/uploads/2016/12/Konstitucijos-interpretavimo-samprata.pdf
VAIČAITIS, Vaidotas, A.	2020	Teisminės valdžios konstitucinė samprata Lietuvoje ir Lenkijoje. Iš <i>Acta Universitatis Lodziensis. Folia iuridica.</i>	93	Lodz, Polska. Wydawnictwo Uniwersytetu Lodzkiego. https://www.tf.vu.lt/wp-content/uploads/2016/12/Vaidotas-A.-Vaicaitis.-Teismines-valdzios-

				konstitucine-santvarka-Lietuvoje-ir-Lenkijoje.pdf
Papildoma literatūra				
JOČIENĖ, Danutė (red.)	2023	Trisdešimt konstitucinės justicijos metų: <i>tempore et loco</i> .		Vilnius: https://lrkt.lt/data/public/uploads/2023/08/trisdesimt-konstitucines-justicijos-metu-2023-web.pdf
KŪRIS, Egidijus	2006	Konstitucija kaip teisė be spragų. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
KŪRIS, Egidijus	2011	Konstitucinės justicijos proceso teisės klausimu. <i>Teisė</i>	T. 78	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
MESONIS, Gediminas	2010	Konstitucijos interpretavimo metodologiniai pagrindai		Vilnius: VĮ Registrų centras